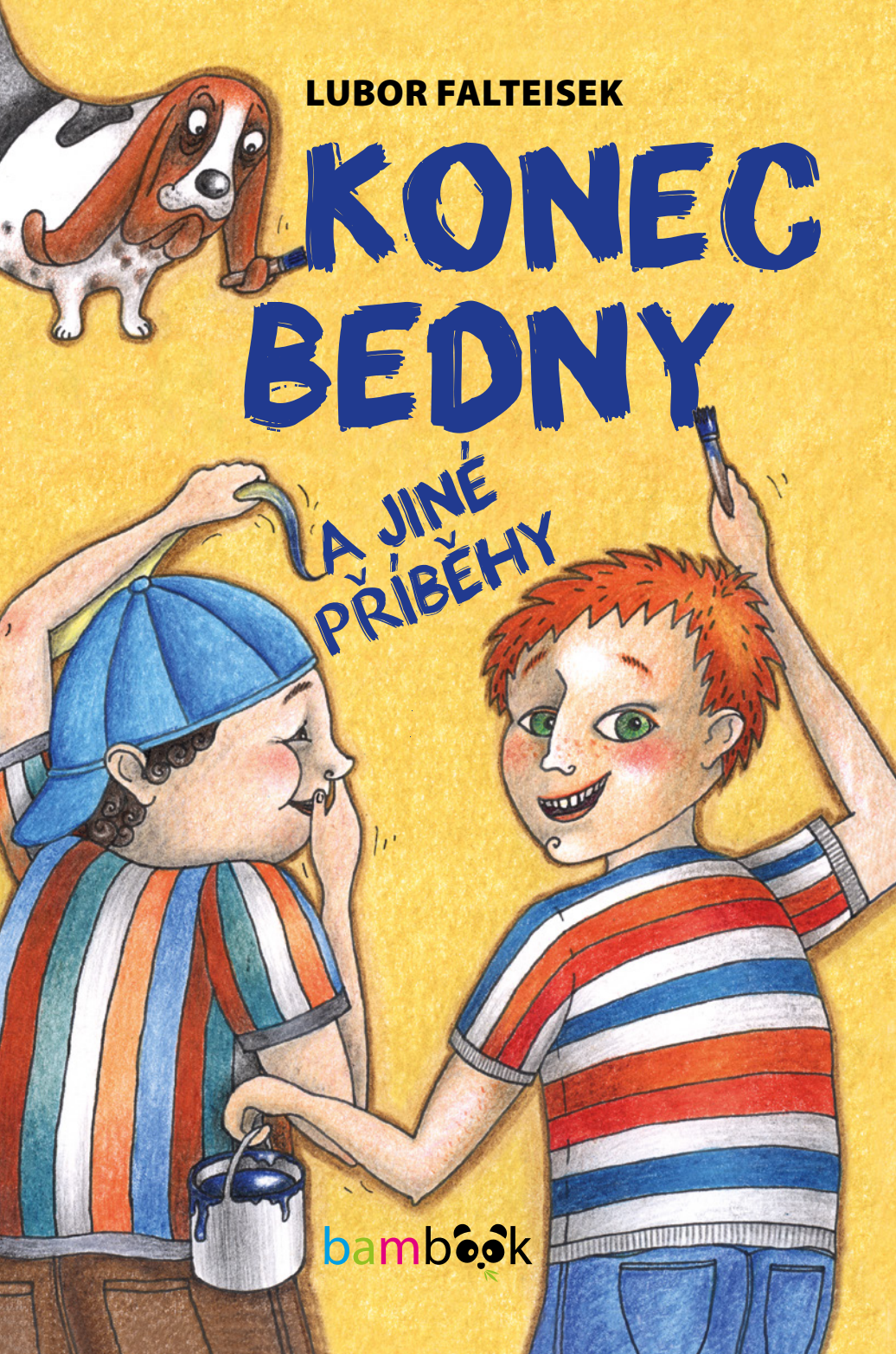

LUBOR FALTEISEK

KONEC BEDNY

A JINÉ
PŘÍBĚHY

bambóok

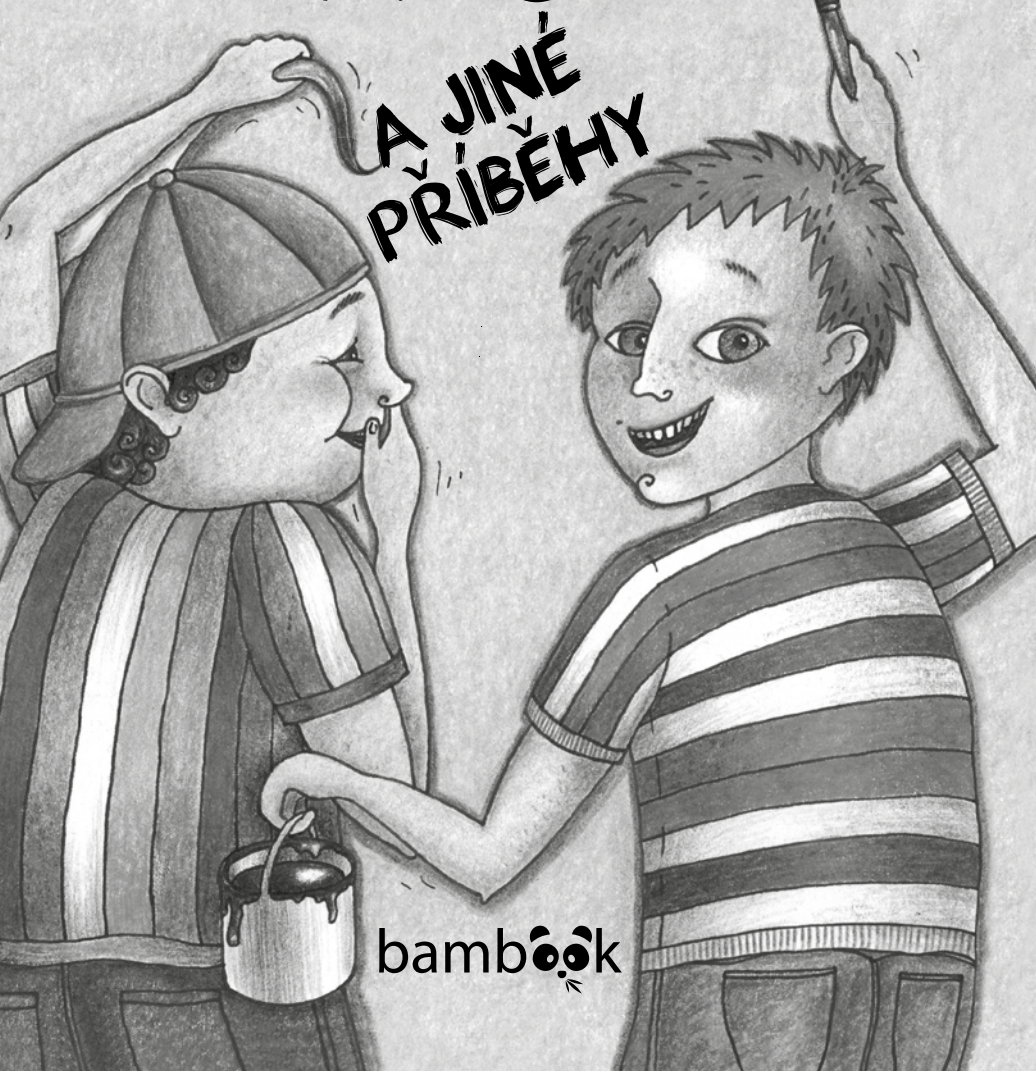
bamb**ook**

LUBOR FALTEISEK

KONEC BEDNY

A JINÉ
PŘÍBĚHY

bambóok

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována ani šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Lubor Falteisek

KONEC BEDNY A JINÉ PŘÍBĚHY

Vydala Grada Publishing, a.s., pod značkou **bambóok**

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

www.grada.cz

jako svou 5997. publikaci

Ilustrace Eva Válková

Odpovědná redaktorka Helena Varšavská

Sazba a zlom Antonín Plicka

Zpracování obálky Antonín Plicka

Počet stran 120

Vydání 1., 2015

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a. s., 2015

© Lubor Falteisek, 2015

Illustration © Eva Válková, 2015

ISBN 978-80-247-9967-4 (ePub)

ISBN 978-80-247-9966-7 (pdf)

ISBN 978-80-247-5738-4 (print)

OBSAH

Tajemství školníka Jiráska	7
Veselý zážitek z prázdnin	16
Kájův psí pokus	23
Sedm okouzlených dnů	32
A nejhorší ze všech je Vydra	46
Kapr po srbsku	67
Největší vánoční požár	75
Novoroční předsevzetí	84
Bohouš aneb Případ psa domácího	89
Konec Bedny	104

The title is written in a large, bold, hand-drawn font. 'Tajemství' is on the top line, 'skobníka' is on the second line, and 'JIRASKA' is on the third line. The letters are decorated with various drawings: a sponge, a hat, a hand holding a pencil, a box with '7.A', a hand holding a megaphone, a clock, a pencil, a key, and a date stamp '1415 2015'. The word 'MLOK' is written above the 'I' in 'JIRASKA'. There are also some small circles and leaves scattered around the text.

Tajemství skobníka JIRASKA

Do jedné třídy naší školy chodí Svatopluk Čech a Karel Čapek. A nejenže spolu sousedí v seznamu žáků, jelikož jsou oba od Č, ale oba dokonce sedí v jedné lavici a už odedávna spolu kamarádí. Nejspíš proto, že se jim oběma děti pošklebovaly ze stejných důvodů. „Čechu, Čechu, napiš nějakou básničku do školní kroniky,“ volali kluci na Svátku v době, kdy psát verše byla hrozná ostuda. A jindy se postavili pod okno Čapkových a jeden kluk hlasitě zavolal: „Kájo, půjdeš dneska ven?“ A ten druhý kluk, který stál vedle, mu hned odpověděl: „Néé, píšu nový román a nesmím ven, dokud ho nenapišu...!“

Čech s Čapkem byli nejdřív na svá jména naštvaní a nejradši by se jmenovali Jan Novák nebo Josef Novotný, ale pak si zvykli a najednou začali být hrdí, že

se jmenují tak krásně spisovatelsky. A dokonce o sobě začali tvrdit, že jsou přímými potomky toho slavného Svatopluka Čecha a ještě slavnějšího Karla Čapka, o kterých se učí v hodinách českého jazyka a literatury, což ovšem nebyla ani docela malá pravda. Přesto tomu některé spolužačky věřily.

Ve školách bývají s každým novým školním rokem nějaké změny, přicházejí noví učitelé a staří odcházejí na zasloužený odpočinek, protože mají z té školní zoologické zahrady docela pocuchané nervy. Letos se ovšem udála změna velice významná, mnohem významnější, než když loni matematikářka Fryčová najednou začala učit dějepis, který moc neznala, a byla vždycky jen o hodinu napřed před ostatními žáky. A to ještě občas zapomněla, co právě učí, a letopočty napsané na tabuli z roztržitosti najednou podtrhla a sečetla nebo je vynásobila datem.

Letošní změna spočívala v tom, že do naší školy přišel nový školník. Byl vysoký jako bidlo a hlas měl jako tygr, i když mu už bylo nejmíň padesát.

Nový školník si s sebou přinesl i nové zvyky. Tak třeba stál každé ráno u schodů do školy a všechny opozdilce zapisoval na tabuli u dveří žlutou křídou.

Brzy nacytal také Svátu s Karlem. Chodívali většinou do školy spolu, byli to přece velcí kamarádi. Když jeden zapomněl úkol, neměl ho ani druhý – a když jeden z nich zaspal a hrozilo, že přijde do školy pozdě, přišli pozdě rovnou oba. Teď je školník uviděl, jak se

pokoušejí neviditelně proklouznout za jeho zády, a zakýval na ně ukazováčkem, aby přišli blíž, protože kdyby promluvil svým tygřím hlasem, rušil by v okolních třídách právě započatou výuku.

Žáci se k němu neochotně přišourali a Kája Čapek se trochu drze podíval na hodinky, zaťukal na ně a přiložil si je k uchu, neboť dělal, že se mu opozdily.

„Jak se jmenujete?“ zašeptal mohutný školník a ve dveřích se v tu chvíli rozdrnělo sklo.

„Karel Čapek,“ řekl Kája Čapek.

„Svatopluk Čech,“ řekl Sváta Čech.

Školníkovi se zlomila křída, jak se na ně prudce ohlédl. Zablýskal očima a řekl: „A jestlipak víte, kluci, jak se jmenuju já...?“

„To nevíme,“ krčili kluci rameny a Sváta se ještě rychle ohlédl na tabulku na dveřích školnického bytu, který byl v přízemí, ale tam stál pouze krasopisně vyvedený nápis: *Školník*.

„Čech Svatopluk a Čapek Karel,“ předříkával si hrozivě, a přesto tiše pan školník, ale muškátu v květináči na zídce stejně upadly dva listy.

Kluci už chtěli zmizet, tvářili se otráveně a byli trochu skleslí, ale školník se k nim najednou sehnul a pravil: „Tak já vám řeknu, jak se jmenuju,“ rozmáchl se do širokého gesta, „já se totiž, pánové, jmenuju Alois Jirásek.“ Vychutnával si překvapení, které způsobil, trochu se usmál a levou rukou obě slavná jména z tabule pozdních příchodů zase smazal. „Abyste

neřekli,“ dodal ještě a rukou naznačil klukům, aby plavali.

Od té doby to Sváta s Kájou měli u školníka Jiráska dobré. Ráno na ně u dveří vždycky mrkal a jednou jim dokonce spiklenecky zasalutoval. A klukům se tohle nečekaně navázané přátelství brzy hodilo. Třeba v tom, že nemuseli číst žádnou povinnou četbu a knihy Aloise Jiráska zvláště. Pan školník měl za léta svého školníkování na různých školách nastřádanou docela slušnou knihovnu. Velkou část tvořila právě významná díla zadávaná žactvu v průběhu let za povinnou školní četbu. Některé spisy měl dokonce v několika vydáních, jiné už dávno mezi školní četbu nepatřily, ale pan školník doufal, že se do školních osnov jednou zase vrátí, a proto je z knihovny nevyřadil.

A ještě jedna věc tu hrála důležitou roli – školník Jirásek všechny ty knihy na rozdíl od některých žáků přečetl. Když za ním Karel a Sváta zašli, ochotně jim za čtvrt hodiny pověděl obsah, kluci si ho jen trochu upravili a úkol byl hotový. Nemá se to, to je jasné. Ale stejně jasné je, že se to přesto dělá!

Celou jednu skříňku měl pan školník vyhrazenou pro jediného autora – Aloise Jiráska, svého jmenovce. Byl totiž nadšeným obdivovatelem jeho historických románů a jako kluk se také chtěl stát spisovatelem. Už kvůli tomu jménu. Přečetl všechno, co mu padlo do ruky, začal knížky i sbírat, aby se co nejvíc přiučil, jak se píšou, ale i když přečetl už tisíce knih, těch nejlep-

ších i těch nejhorších, sám ještě ani jednu nenapsal. Dál zůstal školníkem a byl tak trochu ve stínu Jiráskova spisovatele.

Tohle jednou vyprávěl oběma chlapcům a nabádal je, aby četli díla svých slavných jmenovců a aby se jejich jméno snažili dál proslavit něčím velikým, nejlépe nějakým statečným činem, ke kterému mají kluci kolem třinácti přece jen blíže než ke spisovatelství.

Ve čtvrtek o polední přestávce se z dlouhé chvíle žáci tloukli sešitem do hlavy, sekali se pravítkem přes prsty a házeli po sobě mokrou houbou. Co se taky dá o dlouhé polední přestávce v prázdné třídě dělat? Jenže měli děsnou smůlu. Nešťastnou náhodou trefili tou těžkou mokrou houbou lustr. Sklo je zatraceně křehká věc a do školy by asi ani patřit nemělo, protože teď se lustr rozkřápl jako skořápka a řachnul na podlahu. Šlo sice jen o jediné svítidlo, a ve třídě byly celkem čtyři, což je dost, ale učitelka Fryčová, která právě bloumala po chodbě a přemýšlela, zda má v šesté cí hodinu dějepisu nebo v sedmé á hodinu matematiky, což se jí neustále pletlo, vrazila do třídy a na dostatečný počet svítidel v učebně měla docela jiný názor.

„Čapek a Čech, no jo, známé firmy,“ řekla a otočila vypínačem, aby se přesvědčila, zda funguje aspoň žárovka, „tak zítra ráno v devět nula nula nástup v ředitelně. Ničit školní majetek! Nevážit si společné práce všech!“ kárala žáky, kteří se sice bránili, že to spadlo samo od sebe a mohlo je to snad i zabít, kdyby tam

v tu chvíli byli, jenže tam naštěstí vůbec nebyli, protože přišli do třídy až po té události, ale učitelka Fryčová se znalecky rozhlédla po třídě, uviděla dva mokré fleky na stěnách a pod jednou lavicí spatřila houbu, takže věděla svoje.

Nešťastný Sváta a smutný Karel se těsně po vyučování zastavili u školníka Jiráska. Hned mu vyklopili, v čem lítají, protože doufali, že jim pomůže. A když už jim nepomůže, že je aspoň pochopí.

„No, to jste si nadrobili pěkně chleba do polívky,“ smál se a mračil najednou pan školník, „to jste si nařídili hezkou kaši, přátelé,“ drbal se za ušima a rovnal v kredenci skleničky, které se jeho burácivým smíchem pokácely. „To není obyčejná rejže, v které jste se ocitli, to je přímo rýžový náryp,“ volal radostně z okna a chlapci pozorovali, jak se z nízké švestky na školním pozemku sypou na zem zralé plody, jako by je naráz setřáslo zemětřesení...

„Kolik může taková skleněná baňka stát?“ zeptal se konstruktivně Sváta. „Padesát kaček? Nebo stovku? A i kdyby pět set, při mém kapesném to za rok za dva našetřím jako nic,“ šklebil se na spolužáka Čapka tak usilovně, že jeho tvář připomínala psa boxera.

„No nic, chlapci,“ nadýchl se školník Jirásek, „ještě jsem tady já. Přece nenechám potupit své přátele s tak slavnými literárními jmény! Vždyť byste za to mohli slíznout dvojku z chování, jen to fíkne! Běžte jen klidně domů, já to sklíčko vyměním a ráno to v ředitelně

už nějak vysvětlím. V kolik jste říkali, že tam máte tu audienci?“

„V devět,“ zamrkal Kája Čapek.

„V devět nula nula,“ doplnil ho Sváta Čech.

Druhý den ráno těsně před devátou se kluci srazili před ředitelnu s učitelkou Fryčovou. Vtáhla je dovnitř a postavila vedle sebe na okraj červeného koberce.

„Tihle žáci, Čech a Čapek,“ hlásila řediteli, „rozbili včera ve třídě sedmé á baňku osvětlovacího tělesa. Přistihla jsem je téměř při činu,“ dodala pyšně.

Ředitel zvedl obočí a upřel svůj pronikavý zrak na příchozí. „To je mýlka,“ zavrtěl mírně hlavou. „Právě mne informoval tady pan Jirásek, že v sedmé á bylo naprasklé svítidlo, které spadlo. Ještě že tam v tu chvíli nebyli žáci, ti tam přece přišli až potom,“ řekl ředitel a otočil se na školníka, který přivřel oči a dlouze kývl.

„Ale... Já jsem... Ti žáci... Ta houba...,“ koktala zmateně učitelka.

„Ano, ti žáci to zpozorovali jako první a hned začali sklízet střepy, aby se proboha někdo nezranil,“ předklonil se školník Jirásek a svým tygřím hlasem promluvil jako z amplionu školního rozhlasu. „Však jsem je již za to pochválil, s dovolením, jménem tady pana ředitele...“

„Aha, ano, tak tedy...,“ nechápavě se na školníka zadívala učitelka Fryčová zvaná Fryčka a zmateně si začala pro uklidnění počítat jablíčka na závěsech v ředitelně. „Tak to já už půjdu,“ ohlédla se přes rameno na

kluky, „mám teď, myslím, v osmičce hodinu geometrie,“ řekla nešťastně.

„Ale to je také mýlka, paní kolegyně,“ vzdychl dlouze ředitel a mrkl přes brýle na nástěnku s rozvrhem. „Máte teď přeci v šestém ročníku dějepis. Už deset minut,“ ukázal významně na budík na svém stole.

Chlapci vypadli z ředitelny s očima navrch hlavy a vzápětí se za nimi vynořila vysoká postava školníka Jiráska. Dal si prst na ústa, což ovšem platilo nejvíc ze všech pro něho. Promluvil až dole, ve svém bytě.

„Tak co tomu říkáte?“ zašeptal na kluky, kteří zářili radostí.

„My mlčíme, protože k tomu se nedá nic říct,“ hlesl uznale Svatopluk Čech. „Kdybych chtěl něco říct, tak to bych na vás musel složit oslavnou báseň!“

„Jestli někdy napíšu nějakou knihu, tak ji věnuju vám, pane Jirásek,“ pronesl slavnostně Karel Čapek. „Protože jsem v životě nezažil lepšího školníka, a to už chodím do školy sedm let.“

„Mně stačí, když mi občas pomůžete zamést chodník a když slíbíte, že si do prázdnin přečtete celé dílo mého velkého jmenovce,“ překvapil je pan školník a zachechtal se. A když chlapci kývli, protože netušili, kolik toho spisovatel Jirásek napsal, odšoupl sklo u knihovny a začal jim sázet do natažených dlaní jednu knihu za druhou. „Filosofská historie,“ vykřikl, „Bratrstvo, Na dvoře vévodském, Skaláci,“ volal svým hlasem tygra, „F. L. Věk, Staré pověsti české, Psohlav-

+

ci, Temno, Proti všem...“ křičel, jelikož se samým nadšením zapomněl, a ten hlas rozdrnčel elektrické dráty v širokém okolí, rozcuchal peří ptákům, co letěli kolem školy, a Sváťovi i Kájovi se vryl do paměti úplně naráz a navždycky.

Učitelka rozdala papíry, rozhlédla se po třídě a řekla: „Udělejte si po stranách linky, žáci, vpravo to bude linka dvaapůlcentimetrová, Škácho, neotáčej se, a vlevo jeden a půl. Nikoli naopak, rozuměli jste? A teď nadepište, ale tiše, nebo budu vybírat žakovské, Horáková, nadepište si nadpis, který zní: *Můj veselý zážitek z prázdnin.*“

Děti se sklonily nad papírem a češtinářka se začala pomalými kroky procházet po třídě. „Za nadpisem se nedělá tečka, to už víme, Vráno, asi deset let, a přesto ji tam děláme, že. Takže Vrána si ji škrtně a všichni ten nadpis podtrhneme, pod něj do závorčky napíšeme *Vyprávění*, závorčka uzavřít, ano, a Velehrach nám řekne, o čem tato slohová práce bude pojednávat.“

„Prosím, bude pojednávat o nějakém veselém zážitku z prázdnin,“ zvedl se neochotně Velehrach.

„Správně,“ kývla učitelka Trčková, „a měl by to být zážitek v rozsahu do dvou stránek, ale hlavně, Malino, už toho mám dost, to pěkně začínáš, dones mi žakovskou, a hlavně, děti, musí to být za á zážitky pravdivé, které se vám opravdu staly, a za bé mi nepřetahujte postranní linky, které jste si udělaly tužkou číslo tři.“ Učitelka se zastavila a tleskla: „No ovšem, Zárybnická si je udělala tužkou číslo jedna, jak vidím, takže rychle gumu a vypůjč si trojku od sousedky.“

„Co chceš, Gábore,“ švihla učitelka okem a postavila se před kudrnatého chlapce, jednoho z pěti, kteří do zdejší školy docházejí z dětského domova na opačném konci města.

„Prosím, paní učitelko, mají to být opravdu pravdivé příběhy, tedy jako myslím, jestli tam máme napsat pravdu, nebo jestli to má být příběh...?“

„No pravdu, samozřejmě, jde o zážitek, ten nesmí být vymyšlený, ten se musí odestát,“ kývla a zdvihla prst. „Ale nejde o nic těžkého, nebojte se toho. Každý jste přeci o prázdninách někam jel a zažil mnoho veselých příhod, že. Každý přeci někam spadl nebo odsud vytáhl kamaráda,“ zasmála se, „někam jste přišel pozdě nebo příliš brzy, o prázdninách není o veselí nouze, vždyť i ty se rád směješ, Gábore, nemám pravdu? Mám! A co chceš, Kováčová?“

„Prosím, když já jsem nic veselého nezažila, třetí den prázdnin jsem dostala chřipku a jedenadvacátý den zánět slepého střeva, pak mě operovali, a tak jsem

zažila to nejhorší léto, jaké jsem zažila,“ třepala dívka rukou a sáhla si na bok, kde měla pod tričkem jizvu. „Prosím, co mám teda psát, když nic nevím?“

„Proboha, Kováčová, to tě teda já i celá třída litujeme,“ přetřela si učitelka rukou čelo, „ale nebylo i v té nemocnici, nebylo tam s těmi dětmi po operaci na pokoji alespoň někdy trochu veselo? Jdi do sebe a zavzpomínej, vždyť tam nemusí jít jen o vtipy a situace z grotesek, ale i o moudrou, radostnou atmosféru nemocnice, v níž se děti čím dál více uzdravují, aby mohly jít domů, a jsou nejdříve smutné, a pak veselé, protože s úsměvem jde všechno lépe, úsměv léčí. No nemám pravdu? Mám.“

Žáci hryzali pero a bloumali očima po třídě. Jen pár z nich se už pustilo do psaní. „Paní učitelko, prosím, může to být veselá příhoda se smutným koncem? A může být o zvířatech, která žijí ve městě?“

„Ano, Vácho, může to být pěkný veselý příběh – třeba i s tím smutným koncem, když už to jinak nejde. A ta zvířata tam být mohou, pochopitelně. Jémináčku,“ opřela se učitelka Trčková o stůl a spráskla ruce, „kolik jenom já sama znám hezkých příhod se zvířaty, ať už na vsi nebo ve městě. A kdybys chtěl, Vácho, sama bych ti mohla napovědět,“ usmála se učitelka doširoka a přivřela oči, „kdybys náhodou nevěděl, jak dál, přihlas se,“ kývla přátelsky.

„Ještě prosím,“ znovu zvedl ruku Gábor a tvářil se plaše, „můj nejsilnější zážitek z prázdnin byl veselý i smutný, a nevím, co byl víc...“

„No dobrá, a o čempak to bylo?“ zamrkala učitelka, sedla si a dala nohu přes nohu a uhladila si lem sukně, která se neposlušně vzdouvala.

„Byl jsem na návštěvě u maminky,“ polkl Gábor, „ale nic jiného jsem o prázdninách vlastně nezažil, takže jinak bych neměl o čem psát...“

„Ale proč ne, jestli jsi tam zažil něco legračního, napiš to,“ řekla nahlas, ale pro sebe potichu dodala: Tak vida, ty máš maminku, to jsem ani nevěděla...

Kluci a holky se vrtěli, šeptali si navzájem vzpomínky na letní zážitky, až je učitelka zarazila: „Tak teď už klid, žáci, ticho! Vezměte si pera a pište, nenechte se rozptylovat sousedem ani zvoněním, protože máme dvě hodiny spojené, jak víte, a kdybyste někdo potřeboval uvolnit na záchod, položte pero a přijďte tiše sem ke mně a já vás uvolním. Rozuměno?“

Na papíře se rodily roztodivné příběhy. Malina psal bez rozmýšlení rovnou načisto, jak se u babičky na vsi vsadili s místními kluky a každý v samoobsluze ukradl nějakou drobnou věc, což byl jeho nejkrásnější zážitek z prázdnin. Klikarová s vystrčeným jazykem líčila, jak jedné kamarádce, kterou byla ve skutečnosti ona sama, se líbil na koupališti jistý kluk, a tak se chodila koupat každý den, až si spálila záda, protože stále ležela na břiše, v domnění, že má malá prsa a nemohla by se tomu klukovi líbit. A tak ho jen pozorovala, jak skáče do vody a baví se s jinýma holkama, až si jí jednou konečně všimnul a promluvil na ni: „Víš, že máš pěkně spálený záda?“